

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

Οι αντωνυμίες είναι τα μέρη του λόγου (οι λέξεις) που **χρησιμοποιούνται αντί των ονομάτων**.

1.Προσωπικές είναι οι αντωνυμίες που αντικαθιστούν τα τρία πρόσωπα του λόγου. Δηλαδή: εγώ – εσύ - αυτός, αυτή , αυτό. Κλίνονται ως εξής:

ΠΡΩΤΟ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΡΟΣΩΠΟ				
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	
ονομ.	εγώ	εσύ	εμείς	εσείς
γεν.	εμένα (μου)	εσένα (σου)	εμάς (μας)	εσάς (σας)
αιτιατ.	εμένα (με)	εσένα (σε)	εμάς (μας)	εσάς (σας)
κλητ.	-	εσύ	-	εσείς

ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ						
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
ονομ.	αυτός	αυτή (τη)	αυτό (το)	αυτοί	αυτές	αυτά (τα)
γεν.	αυτού (του)	αυτής (της)	αυτού (του)	αυτών (τους)	αυτών (τους)	αυτών (τους)
αιτιατ.	αυτόν (τον)	αυτήν (την)	αυτό (το)	αυτούς (τους)	αυτές (τις)	αυτά (τα)
κλητ.	-					

Προσοχή: Δεν πρέπει να μπερδεύουμε τα άρθρα, με τους αδύνατους τύπους των προσωπικών αντωνυμιών.

- Τα άρθρα συνοδεύουν ονόματα πχ του Νίκου, της τάξης, του αλόγου
- Οι αντωνυμίες συνοδεύουν ρήματα πχ του μίλησα, της έδειξα, του φώναξα.

2.Δεικτικές αντωνυμίες.

Δεικτικές λέγονται οι αντωνυμίες, που τις χρησιμοποιούμε **για να δείχνουμε κάτι** χωρίς να το ονομάζουμε. Αυτές είναι:

1	Αυτός, αυτή, αυτό
2	(Ε)τούτος, (ε)τούτη, (ε)τούτο
3	Εκείνος, εκείνη, εκείνο
4	Τέτοιος, τέτοια, τέτοιο
5	Τόσος, τόση, τόσο.

3.Οριστικές αντωνυμίες.

1. ίδιος, ίδια, ίδιο, και
2. μόνος, μόνη, μόνο

4. Αόριστες αντωνυμίες.

Αόριστες λέγονται οι αντωνυμίες που φανερώνουν ένα πρόσωπο ή ένα πράγμα αόριστα, χωρίς να το ονομάζουν. Αυτές είναι:

1	Ένας, μια, ένα.
2	Καθένας καθεμιά, καθένα.
3	Κάποιος, κάποια, κάποιο.
4	Κανένας, καμιά, κανένα
5	Κάμποσος, κάμποση, κάμποσο
6	Άλλος, άλλη, άλλο
7	τάδε
8	κάτι, κατιτί, καθετί.

5.Αναφορικές αντωνυμίες.

Αναφορικές λέγονται οι αντωνυμίες με τις οποίες ολόκληρη η πρόταση αναφέρεται σε μια λέξη. Αυτές είναι:

- τα άκλιτα που, ό,τι (= οτιδήποτε)
- ο οποίος, η οποία, το οποίο
- όποιος, όποια, όποιο
- όσος, όση, όσο

6.Ερωτηματικές αντωνυμίες.

Έτσι λέγονται οι αντωνυμίες που τις χρησιμοποιούμε για να κάνουμε ερωτήσεις. Αυτές είναι:

τι ;	ποιος – ποια –ποιο ;	πόσος –πόση –πόσο ;
------	----------------------	---------------------

7.Κτητικές αντωνυμίες.

Κτητικές λέγονται οι αντωνυμίες που φανερώνουν **σε ποιόν ανήκει κάτι**. Αυτές είναι:

δικός	μου, σου , του, μας, σας, τους, της
δική	
δικό	

Προσοχή: Δεν πρέπει να μπερδεύουμε τις κτητικές αντωνυμίες με τις προσωπικές. Οι κτητικές αντωνυμίες μπαίνουν ύστερα από ουσιαστικό, ενώ οι προσωπικές, συνοδεύουν ρήμα.

8. Αυτοπαθείς αντωνυμίες.

Αυτοπαθείς λέγονται οι αντωνυμίες που φανερώνουν, πως το ίδιο πρόσωπο που ενεργεί, το ίδιο δέχεται και την ενέργεια αυτή. Αυτές είναι:

ο εαυτός	μου, σου, του, μας, σας, τους, της
του εαυτού	
τον εαυτό	

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. **Υπογραμμίζω με κόκκινο τις κτητικές αντωνυμίες και με πράσινο τις προσωπικές αντωνυμίες** στις παρακάτω προτάσεις :

- ☹ Σας άρεσε η προσπάθειά μας ; ☹ Έχουν όλοι οι επιβάτες τη θέση τους ;
- ☹ Τους κάλεσαν στη γιορτή τους. ☹ Μας τελείωσαν τα καύσιμα.
- ☹ Είχε τα δικά του έξοδα, του φορτώθηκαν κι εσύ ...

2. **Υπογραμμίζω τις αντωνυμίες και γράφω το είδος τους.**

- ☞ Ποιος θέλει να παίξει ποδόσφαιρο;
- ☞ Θα παίξουμε με το δικό μου παιχνίδι.
- ☞ Μόνο ο εαυτούλης σου σε νοιάζει και τίποτε άλλο.
- ☞ Τι έγινε μ' εσάς τους δυο και δε μιλιέστε;
- ☞ Πόσο χρονών είσαι;
- ☞ Ποιος θα με βοηθήσει να λύσω το πρόβλημα;
- ☞ Μερικά πράγματα δε λέγονται.
- ☞ Δε μου είπες πώς τα περάσατε χθες;
- ☞ Πότισες τον κήπο σου;
- ☞ Κάνει υγιεινή διατροφή γιατί προσέχει που τον αυτό του.
- ☞ Η μαμά είπε στο γιο της να πει το γάλα του.

3. **Να συμπληρώσεις τα κενά και στη συνέχεια να αναγνωρίσεις το είδος της αντωνυμίας:**

- α) Φεύγεις κι;

- β) Ναι, φεύγω κι.....
- γ) Δεν αναγνώριζα τον μου.
- δ) Ήταν εγωιστές. Κοίταζαν μόνο τους.....τους.
- ε) Το πρόβλημα το έλυσε.....του, χωρίς να τη βοηθήσει κανένας.
- στ) Τελευταία ήρθε και.....ο Ξέρξης για να τους δώσει θάρρος.
- ζ) Πρέπει να έχουμε στο νου μας ότι το μέρος.....είναι επικίνδυνο.
- η) Ο πατέρας μου.....Χριστούγεννα μου παίρνει δώρο.
- θ) Ήταν.....το πλήθος, ώστε δεν μπορούσαμε να περάσουμε.
- ι).....σου τα είπε αυτά; Τον ξέρω;
- ια)επιπολαιότητες είναι αυτές;
- ιβ)παιδί είναι; Ποιοι είναι οι γονείς του;
- ιγ) Είναι.....μέσα;
- ιδ) Μην ακούς τι σου λέει ο.....και ο.....

4. Παρατηρώ, ψάχνω και βρίσκω διάφορες αντωνυμίες .Οι λέξεις είναι γραμμένες οριζόντια και κάθετα. Τις χρωματίζω μία μία απαλά με ένα ανοιχτό χρώμα, π. χ κίτρινο

Ε	Γ	Ω	Σ	Τ	Α	Τ	Ρ	Ξ	Ο	Χ	Α	Ε	Σ	Υ	Ε	Θ
Κ	Α	Π	Ο	Ι	Ο	Ι	Χ	Σ	Β	Η	Ε	Σ	Α	Σ	Κ	Π
Ε	Σ	Ε	Ε	Τ	Ο	Π	Δ	Σ	Ν	Ο	Μ	Ε	Ρ	Ι	Κ	Α
Ι	Δ	Ι	Ο	Σ	Γ	Ο	Γ	Ε	Ρ	Λ	Β	Ν	Ν	Ν	Μ	Κ
Ν	Σ	Μ	Β	Ξ	Ε	Τ	Ι	Ο	Θ	Θ	Κ	Α	Τ	Ι	Υ	Π
Ο	Ζ	Δ	Ε	Ρ	Ξ	Α	Λ	Λ	Ο	Ι	Α	Ω	Μ	Χ	Λ	Π
Σ	Α	Σ	Ε	Φ	Σ	Ν	Κ	Ο	Ψ	Ε	Μ	Ε	Ν	Α	Μ	Ι
Σ	Ξ	Φ	Ν	Π	Ο	Σ	Η	Υ	Ο	Θ	Π	Π	Ξ	Ν	Σ	Λ
Ψ	Ε	Τ	Τ	Ο	Σ	Ο	Ε	Ω	Φ	Μ	Ο	Ν	Ο	Σ	Ξ	Κ
Α	Λ	Λ	Ο	Σ	Κ	Α	Ν	Ε	Ι	Σ	Σ	Ν	Ρ	Τ	Ψ	Ζ
Θ	Π	Θ	Σ	Ο	Α	Ρ	Ε	Ε	Κ	Π	Ο	Ι	Ο	Σ	Β	Ω
Τ	Ο	Σ	Ο	Σ	Υ	Λ	Ε	Μ	Ε	Ι	Σ	Ξ	Δ	Φ	Τ	Γ
Ε	Σ	Ε	Ι	Σ	Σ	Δ	Κ	Α	Ν	Ε	Ν	Α	Σ	Φ	Γ	Λ
Γ	Ο	Ε	Τ	Ο	Υ	Τ	Ο	Σ	Φ	Γ	Ρ	Σ	Σ	Ι	Υ	Η